

Sygn. akt **V Ca 2678/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Magdalena Majewska
Sędziowie:	SO Zbigniew Podedworny SO Ewa Cyle (spr.)
Protokolant:	protokolant sądowy Katarzyna Dymiszewicz

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2015 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa P. G.

przeciwko M. G. (1) i G. K.

o zachówek

na skutek apelacji powoda i pozwanych

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w Warszawie

z dnia 26 marca 2014 r., sygn. akt XVI C 744/11

1. zmienia zaskarżony wyrok w punktach VIII i IX w ten sposób, że nadaje im następującą treść: „VIII. zasądza od pozwanej G. K. na rzecz powoda P. G. kwotę (...),33 (dwa tysiące sześćset sześćdziesiąt pięć 33/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu i nie obciąża pozwanej M. G. (1) kosztami procesu, IX. Nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa - Kasy Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w Warszawie od powoda P. G. kwotę 41,86 (czterdzieści jeden 86/100) złotych, a od pozwanej G. K. kwotę 577,07 (pięćset siedemdziesiąt siedem 07/100) złotych tytułem nieuiszczonej opłaty od rozszerzonego powództwa, pozostałą część nieuiszczonej opłaty przyjmuje na rachunek Skarbu Państwa”;

2. oddala apelację pozwanych w pozostałej części;

3. oddala apelację powoda;

4. znosi wzajemnie między stronami koszty postępowania w instancji odwoławczej.

Sygn. akt V Ca 2678/14

UZASADNIENIE

***** poczatektekstu

[**Sędzia - sprawozdawca** 00:00:02.177] Sąd Rejonowy dla Warszawy - Mokotowa zasądził od powódki na rzecz, na rzecz... od pozwanych na rzecz powoda tytułem zachowku kwoty po 29.957 złotych i 50 groszy wraz z ustawowymi odsetkami, rozkładając te należności na raty, określił terminy płatności poszczególnych rat i jednocześnie nadał rygor natychmiastowej wykonalności do kwot po 5.000 złotych od każdej z powódek z uwagi na uznanie przez nie powództwa w tej części, w pozostałym zakresie powództwo oddalił, rozstrzygając o kosztach procesu.

Sąd Rejonowy ustalił masę spadkową po M. G. (2), w skład której wchodził udział wynoszący 1/2 w spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu mieszkalnego numer (...), położonego w W. przy ulicy (...) o wartości 152.500 złotych oraz wierzytelność z tytułu nakładów na ten lokal w kwocie 95.250 złotych i 47 groszy. Wskazał także, że wartość masy spadkowej winna być pomniejszona o łączną kwotę 8.080 złotych tytułem poniesionych przez pozwane kosztów pochówku.

Sąd I instancji uznał powództwo za zasadne w świetle art. 991 § 1 kodeksu cywilnego, przyjmując jednocześnie, że nie zachodzą okoliczności, o których mowa w § 2 przywołanego przepisu, okoliczności wyłączające roszczenie o zachówek lub ograniczające jego wysokość. Nie podzielił w tym zakresie poglądu pozwanych, iż roszczenie powoda jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, o których była mowa w art. 5 oraz, że powinno podlegać oddaleniu z uwagi na ich trudną sytuację materialną.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiodły obie strony.

Powód zaskarżył je w zakresie kwoty 2.120 złotych, zarzucając naruszenie art. 922 § 3 k.p.c.... kodeksu cywilnego w zw. z art. 5 kodeksu cywilnego, art. 320 k.p.c. w zw. z art. 5 kodeksu cywilnego oraz zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia przez orzeczenie zgodnie z żądaniem w pozwie.

Natomiast pozwane zaskarżyły wyrok w zakresie punkt 1-4 oraz 6-9, zarzucając mu naruszenie art. 991 kodeksu cywilnego w zw. z art. 931 § 1 kodeksu cywilnego, art. 481 § 1 k.c. oraz art. 5 kodeksu cywilnego i w rezultacie wniosły o zmianę wyroku i oddalenie powództwa w całości.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja powoda pozbawiona jest uzasadnionych podstaw prawnych. Natomiast apelacja pozwanych jest uzasadniona jedynie w części dotyczącej obciążenia pozwanej M. G. (1) kosztami procesu. Istotnie, w ocenie Sądu Okręgowego, jej sytuacja materialna i rodzinna powoduje, że może być wobec niej zastosowany art. 102 k.p.c., czyli nie obciążanie jej kosztami procesu. W pozostałej części apelacja pozwanych okazała się niezasadna i jako taka podlegała oddaleniu.

Przede wszystkim należy stwierdzić, że w ocenie Sądu Okręgowego prawidłowe są zarówno ustalenia faktyczne, jak i rozważania prawne Sądu Rejonowego zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, tym samym nie ma tu potrzeby ponownego przytaczania ich treści. Zdaniem Sądu Okręgowego chybione są podniesione w apelacji powoda zarzuty naruszenia prawa materialnego. Nie budzi wątpliwości, że prawidłowo po myśli art. 922 § 3 kodeksu cywilnego kwota zachowku została obniżona o wydatki związane z pogrzebem, jak i budowaniem nagrobka zmarłego. Fakt, że wybudowany nagrobek jest przeznaczony dla dwóch osób w okolicznościach sprawy niniejszej jest bez znaczenia. Trafnie bowiem przyjęto, że wybudowanie nagrobka dla dwóch osób nie odbiega od zwyczajów przyjętych w miejscowych zwyczajach, nie jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, zasadami współżycia społecznego. Niezrozumiałe jest zatem powoływanie się przez skarżącego na art. 5 kodeksu cywilnego i twierdzenie, że pozwane bezpodstawnie wzbogaciły się kosztem powoda. Nie znajdują także na uwzględnienie podniesione przez stronę powodową zarzuty naruszenia prawa procesowego. Sąd Rejonowy szczegółowo uzasadnił podstawy zastosowania w sprawie niniejszej art. 320 k.p.c., nie naruszając przy tym słusznego interesu powoda. Należy zgodzić się z ustaleniami Sądu meriti, że rozłożenie na raty zasądzonych kwot uzasadniała trudna sytuacja finansowa pozwanych oraz dodatkowo obowiązek spłaty znaczną kwotą byłej żony spadkodawcy.

Odwołując się do apelacji pozwanych należy stwierdzić, że nie jest trafny wyrażony w niej pogląd, iż przy obliczaniu zachowku został naruszony przepis art. 991 kodeksu cywilnego. Wymaga podkreślenia, że okoliczności dotyczące składu spadku po M. G. (2) nie były sporne między stronami. Pozwane w toku postępowania przed Sądem Rejonowym nie kwestionowały składu masy spadkowej, a nadto, jej wartość została ustalona postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa z dnia 23 marca 2012 roku. Podnoszenie zatem tego zarzutu na obecnej dacie postępowania jest spóźnione, a nadto, zarzut ten został wprowadznie podniesiony, ale apelujące nie zdołały go uzasadnić. Wbrew twierdzeniom apelujących na aprobatę zasługuje stanowisko Sądu Rejonowego odnośnie wymagalności zasądzonych od nich kwot. Prawidłowo uznano, że odsetki należą się od dnia postawienia roszczenia w stan wymagalności, które wymagało wezwania pozwanych do spełnienia świadczenia. Daty w jakich pozwane odebrały odpisy pisma, w których powód wezwał je do zapłaty zmodyfikowanego roszczenia z tytułu zachowku nie były przez nie kwestionowane i wynikają z potwierdzeń odbioru na dołączonych do akt zawiadomień. Zdaniem Sądu Okręgowego, wbrew wywodom skarżących, trafna jest dokonana przez Sąd Rejonowy ocena zasadności żądania powoda w świetle art. 5 kodeksu cywilnego. Pozwane w toku procesu nie udowodniły, aby powód dopuścił się wobec swojego ojca, a także wobec nich jakiegokolwiek zachowania, które zasługiwałoby na naganną ocenę moralną. Sam fakt, że nie uczestniczył on w życiu rodzinnym zmarłego i przez wiele lat nie utrzymywał z nim kontaktu nie uzasadnia zastosowania w sprawie niniejszej art. 5 kodeksu cywilnego, który zresztą jedynie w przypadkach szczególnych i wyjątkowych ma zastosowanie w sprawach o zachowek.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 385 k.p.c. i art. 386 § 1 k.p.c. Rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej zapadło w oparciu o art. 100 kodeksu postępowania cywilnego.

[**Przewodnicząca** 00:07:25.818] Od tego orzeczenia nie przysługują już żadne dalsze środki odwoławcze. Jako że zostało ogłoszone można w ciągu 7 dni złożyć wniosek o transkrypcję tego orzeczenia tutaj do naszego Sądu.

KONIEC TEKSTU